

Interjú Dr. Esküdt Gáborral, az ND Nonprofit Zrt. vezérigazgatójával

Zökkenőmentes átállás

Az év eleji jogszabályváltozásokról, a dohánytermékek árbejelentési rendszerének indulásáról, a közelmúltban szervezett ágazati egyeztetőforumról, illetve az ND Nonprofit Zrt. aktuális terveiről beszélgettünk Dr. Esküdt Gábor vezérigazgatóval.

♦ **Február végén szervezte meg az ágazat szereplői számára ideai első konzultációs fórumát az ND Nonprofit Zrt. Mi volt a célja az összejövetelnek? Melyek voltak az esemény fő témái?**

Alapvetően fontosnak tartom az ágazati párbeszédet. Tavaly nyári vezérigazgatói kinevezésemet követően székházunkban tartottuk meg az első dohányipari egyeztetést, amelynek üzenetértéke is volt. A visszacsatolások szerint minden ágazati szereplő pozitívan fogadta az elindult kommunikációt. Az ND Nonprofit Zrt. javaslatára a konzultációs fórumok szervezése ősszel az Fdvtv-ben is megjelent feladatköreink között. Azért is tartjuk lényegesnek ezt a feladatot, mert az értékesítési lánc közepén elhelyezkedő semleges állami vállalatként a regisztrátorok, gyártók, importőrök, bejegyzett kereske-

dők, nagykereskedők, kiskereskedők egyaránt fontosak számunkra. A jogszabály-módosítás eredményeként a kör nemrégiben az e-cigaretta, liquid és egyéb kapcsolódó kiegészítő termékek forgalmazásával is bővült. Az idei év eleji sürgős feladataink elvégzését követően első dolgunk volt az ideai első konzultációs fórum megszervezése, amelynek természetesen idén több folytatása is lesz. A februári találkozó három fő részre bontható: az ND Nonprofit Zrt. egyrészt beszámolt a jogszabályi környezet kialakítása érdekében végzett munkájáról, másrészt az ezzel párhuzamosan folytatott informatikai fejlesztésekről, az esemény harmadik részében pedig interaktív tapasztalatcsere zajlott a mindennapjainkat meghatározó kérdésekről, főként a május 20-i változásokról.

◆ Mely jogszabályok előkészítő munkájára kell gondolnunk?

Az elmúlt időszakban több normaszöveg-javaslatot készítettünk, ezekkel kapcsolatban számos egyeztetés, tárgyalás zajlott. A legfőbb a jövedéki törvényé, amely a legfrissebb ismereteink szerint 2017. július 1-jén lép csak hatályba, azonban a dohánypiac már nagyon várta, hogy a kiskereskedelmi áras adójegyes termékeket felváltsa az árbejelentés rendszere. Teljes ágazati konszenzus volt a kérdésben, a piaci szereplők kezdeményezték az ND Nonprofit Zrt.-nél, hogy segítsünk abban, hogy a dohánypiac szempontjából fontos módosítások szektorálisan már 2017. év elején életbe léphessenek. Jogtechnikailag ez úgy volt kivitelezhető, hogy a jelenleg hatályban lévő jövedéki törvényben végeztük el a változtatásokat. A Nemzetgazdasági Minisztérium fogadóképz volt ezzel kapcsolatban. A normaszöveg-javaslat előkészítése komoly munkát igényelt, ezúton is köszönjük a bevont dohánypiaci és NAV-os szakértők segítségét, akik részt vettek ennek elkészítésében. Ezzel párhuzamosan több, a dohányágazatot érintő kormányrendelet módosítása is zajlott a múlt év őszén. Fontos kiemelni a dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenységet folytatók nyilvántartás-vezetési és adatszolgáltatási kötelezettségéről, valamint a dohánytermékek árbejelentésének és árközzétételének részletes szabályairól szóló 406/2016-os kormányrendeletet, amely az új árbejelentési protokollt is rögzíti.

◆ A jogszabályi háttér megalkotása mellett azonban az infrastrukturális háttér létrehozása is nagy feladat volt. Mesélne erről?

A jogszabályváltozással egy időben hatalmas munka volt a mögöttes informatikai háttér fejlesztése. Elvárásom volt, hogy 2017. január elsején az új rendszerre zökkenőmentesen álljunk át. A fejlesztési munkát tavaly szeptemberben tudtuk megkezdeni, és az évvégi ünnepekkel együtt 16 hetünk volt rá, hogy mindent kivitelezünk. Ezúton is köszönöm minden partnerünknek, különösen a NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt.-nek, a T-Systems Magyarország Zrt.-nek, az ODBE Kft.-nek és a NAV-nak, hogy ebben segítségünkre voltak. Az új rendszer indulásához fejleszteni kellett az adattárházunkat, az adatgyűjtő rendszerünket, minden olyan felületet, amely az árbejelentés szempontjából releváns, így a regisztrációs portált és a dohánybolti portált is, ki kellett alakítani a kommunikációs csatornákat a NAV-val és az ODBE-vel. Mindehhez a fejlesztési kereteket már nyár végén le kellett fektetnünk. A határidő tartásához számtalan párhuzamosan futó feladatot kellett egyszerre kezelni, folyamatosak voltak a beszámolók, státuszjelentések, megbeszélések. December közepén már tesztelni tudtuk a rendszert.

◆ Ehhez kiskereskedői oldalon, pontosabban a készletnyilvántartó szoftverek gyártóinál is szükség volt fejlesztésre...

Igen, a fejlesztés további párhuzamos vonulata volt, hogy a minősített készletnyilvántartó szoftverek gyártóival is meg kellett kezdeni a kommunikációt. Tavaly ezek száma még 40 fölötti volt. Többen nem vállalták a fejlesztéseket, így jelenleg 36-ra csökkent a szá-

ruk. A szoftvergyártók a trafikokkal állnak szerződéses kapcsolatban, a szoftvereiket az ND Nonprofit Zrt. minősíti, hogy megfelelnek-e a jogszabályi környezetnek és az új kritériumrendszernek.

◆ Korábban a kijelöléssel működő üzleteknek nem volt kötelező a napi adatszolgáltatás. Ez is változott a jogszabály-módosítással. Mekkora a lemorzsolódás? Hányan nem vállalták ezt a befektetést?

Korábban a kijelölési okirattal tevékenységet végzőkre más szabályok vonatkoztak e tekintetben, mint a koncessziós szerződéssel működő Nemzeti Dohányboltokra. Körülbelül 200-ra volt tehető azoknak a kijelölteknek a száma, akik habár számukra nem volt kötelező, mégis vállalták a napi online adatszolgáltatást a jogszabályváltozás előtt is. Míg korábban csak lehetőség volt az online készletnyilvántartó rendszer használata, most számukra is kötelezővé vált. Az erre megfelelő eszközök, szoftverek beszerzésére február végéig kaptak haladékot. Nagyon sokan már átálltak a napi adatszolgáltatásra. Jelenleg körülbelül 90 olyan kijelölt üzlet van, ahol nem történt még szerződéskötés egyik minősített szoftvergyártóval sem, és akikkel ügyfélszolgálatunkon keresztül egyeztetéseket folytatunk. Végző soron azoktól, akik az általunk megadott véghatáridőig nem teljesítik ezt a kötelezettségüket, a kijelölések visszavonásra kerülnek. Én úgy látom, hogy alapvetően mindenki törekszik megfelelni az új követelményeknek.

„A dohányvertikum majd minden szereplőjének tevékenységét jócskán meghatározó változások jönnek május 20-án.”

◆ A koncessziós szerződéssel működő üzleteknél is ilyen simán ment az átállás, szoftverfrissítés?

Náluk sem érzékeltünk problémát. A tájékoztatásaink beértek, az érintettek tudtak a feladatról, a szoftvergyártókkal felvették a kapcsolatot. Immár az új rendszer több mint két hónapos működésével a háttér mögött mindenkinek még egyszer nagyon köszönjük, aki tett érte, hogy a néhány gyerekbetegséget leszámítva, az átállás valóban gördülékenyen megtörténjen.

◆ 2017. május 20-án újabb nagy változás következik. Említette, hogy ez is a konzultációs fórum témái között szerepelt. Mi hangzott el a témában?

A dohányvertikum majd minden szereplőjének tevékenységét jócskán meghatározó változások jönnek május 20-án, amely fontos téma volt az ágazati konzultáción is. A résztvevőket arra kértem, hogy osszák meg velünk ezzel kapcsolatos meglátásaikat, ahogy mi is beszámoltunk a minket ért impulzusokról,

illetve a kiskereskedőktől, kiskereskedőket tömörítő szövetségektől, kiskereskedőket koordináló szervezetektől kapott visszajelzésekről. A régi készletek kezelésével kapcsolatban több egyeztetést is tartottunk velük az elmúlt időszakban.

A kérdés nagyon komplex, amellyel úgy gondolom, hogy a kiskereskedőknek és gyártóknak, importőröknek egyaránt teendője van, és nagyon fontos, hogy kölcsönösen segítsék egymást. Egyik oldalon igaz, hogy a rendeletmódosítást 2016 augusztusában már kihírdették, tehát közel egy éve volt a kiskereskedelemnek arra, hogy megpróbálja ezeket a készleteket kezelni, kifuttatni. Az is igaz, hogy a TPD-változások előszelét már 2015-ben érezni lehetett, és az ND Nonprofit Zrt. által szervezett kötelező képzéseken is szó esett arról, hogy a régi típusú termékek nem lesznek értékesíthetők. Akkor egyébként sok olyan reakciót kaptunk, hogy a dohányboltosok fölöslegesnek tartották az előadást, mondván, hogy ez őket nem érinti, utóbb viszont bebizonyosodott, hogy mégiscsak érinti a kiskereskedőket is. Magyarán szólva a kiskereskedői oldalnak jelentős felkészülési idő állt rendelkezésére.

„jelentősége lesz annak, hogy ki
hogyan vezeti a készletnyilvántartását,
mert sokszor volt ezzel is probléma
a kiskereskedőknél.”

A másik oldalról azonban jócskán árnyalja a képet, hogy sok esetben nem tűnik úgy, hogy a régi készletek kifuttatásában a trafikosok segítségére lennének a piaci szereplők. Az MDKE által szervezett tavaly őszi tatai országos konferencián elhangzottakhoz képest, amikor azt gondolhattuk, hogy az árbejelentési rendszer indulásával az árak – különösen, hogy január elsején adóemelés is volt – majd emelkednek és a régebbi, olcsóbb termékek könnyebben eladhatóvá válnak, most azt tapasztaljuk, hogy 20 szálás termékek a régi termékekével vagy azonos áron, vagy olcsóbban kerülnek forgalomba. Ez semmiképp sem segíti a kiskereskedőket, hiszen a fogyasztóvédelmi jogszabályok megsértése nélkül azonos márkájú és típusú termékből magasabb árú szabályszerűen nem adhat el a dohányboltos a fogyasztónak. Az egyeztetésen hangzottam, hogy e téren a piaci szereplőknek is komoly felelősségük van.

♦ Mi lehet a megoldás?

A konzultáció során visszautaltam a gyártók álláspontjára. Tatán elhangzott, hogy nem tervezik visszavásárolni a május 20. után nem értékesíthető, trafikokban maradt készleteket. Ismereteim szerint a jogalkotó sem gondolkozik az erre vonatkozó jog-

szabály módosításán, amely jelenleg kötelezettséget nem ró a regisztrátorokra, de a visszavásárlás lehetőségét megadja nekik. Az egyik lehetőségnek azt látom, ha a piaci szereplők egyedi úton próbálják meg szerződéses partnereikkel rendezni a helyzetet.

A konzultáción megállapodásra jutottunk abban, hogy ha a piaci szereplőktől valamilyen formalizált módon kapunk tájékoztatást arról, hogy az ő regisztrált termékek közül melyek azok, amelyek május 20. után nem forgalmazhatók, a készletnyilvántartó rendszerünk segítségével igyekszünk felmérni a kint lévő készletek méretét, hogy képet kaphassunk arról, hogy mekkora nagyságrendről beszélünk valójában. Az ehhez szükséges fejlesztéseket az ND Nonprofit Zrt. magára vállalja. Fontos hangsúlyozni, hogy emiatt is jelentősége lesz annak, hogy ki hogyan vezeti a készletnyilvántartását, mert sokszor volt ezzel is probléma a kiskereskedőknél.

♦ Mit tanácsol a kiskereskedőknek?

Minden fontos, őket érintő témában folyamatosan adunk tájékoztatást a kiskereskedőknek. Ezekben részletesen le van írva, hogy melyek a legfőbb tudnivalók az egyes jogszabályváltozásokkal kapcsolatban. Aki ezeket elolvasta és a képzésünket becsülettel elvégezte, az rendszerint tisztában is van a főbb tudnivalókkal. Ezeket érdemes lehet újra elövenni, átolvasni. Bármilyen értelmezési nehézség, felmerülő kérdés esetén az ügyfélszolgálatunk is folyamatosan rendelkezésre áll, a kollégák minden kérdést igyekeznek megválaszolni.

♦ Milyen tervei vannak az ND Nonprofit Zrt.-nek a közeljövőre nézve?

Várhatóan áprilisban rendezzük meg a következő ágazati összejövetelt, ekkor remélhetőleg már a május 20. után nem forgalmazható kint lévő készletek méretéről is több információnk lesz, és bízunk benne, hogy tudunk előrehaladni ebben a kérdésben. Az ágazat több technikai és tartalmi módosítást is indokoltan lát a 39/2013-as kormányrendelet módosítása kapcsán. Kérésünk volt, hogy ezzel kapcsolatban készüljön el egy ágazati javaslat, amelyet vállalunk, hogy közvetítünk a jogalkotó felé. Illetve ha az illetékesek elfogadják a meghívásunkat, ezekben a kérdésekben lehetőség nyílna a közvetlen párbeszédre is.

Szintén áprilisban meghívásunkra Magyarországra látogatnak az osztrák monopolhivatal vezetői, akik főként az ND Nonprofit Zrt. adatgyűjtő informatikája iránt és a valós idejű adatszolgáltatás iránt érdeklődnek.

Szervezetünkben némi finomhangolást is végeztünk. Csökkentettük a vezetői szinteket, egyes területek pedig nagyobb hangsúlyt kapnak a terveink szerint a jövőben, ilyen például a tájékoztatók, állásfoglalások kiadásával foglalkozó jogi terület. Várhatóan az ellenőrzési módszertanunk is változik idén, így az élő koncessziós szerződéssel rendelkezők ellenőrzése mellett a kijelöléssel működő dohánytermék-kiskereskedők kiemelt ellenőrzésére is sor fog kerülni, valamint a kollégák hangsúlyosan kívánják kezelni azokat a Nemzeti Dohányboltokat, amelyeknél korábban problémák, hiányosságok kerültek feltárára.